

Jagen met vuurwapens in Vlaanderen: draagvlak, regelgeving, feiten & cijfers

Nils Duquet & Maarten Van Alstein

Rapport

November 2012

Inhoudstafel

1	INLEIDING	2
2	DRAAGVLAK VOOR HET GEBRUIK VAN VUURWAPENS BIJ DE JACHT	3
3	HET JURIDISCH KADER	5
3.1	Het jachtverlof	6
3.2	Het gebruik van vuurwapens voor de jacht	7
3.3	De jacht op zondag	8
3.4	Het vervoer van vuurwapens	9
4	DE JACHT IN VLAANDEREN: FEITEN & CIJFERS	11
4.1	Jagersverenigingen	11
4.2	Aantallen jagers en jachtwapens	11
4.3	Het profiel van de jagers	14
5	BESLUIT	15
	EINDNOTEN	16

1 Inleiding

De jacht is traditioneel een van de belangrijkste activiteiten waarvoor vuurwapens gebruikt worden. Het bezit en gebruik van vuurwapens voor de jacht wordt in het federale België gereguleerd door verschillende overheden. Het *verwerven* en het *bezit* van vuurwapens wordt geregeld door een federale wet: de wet van 8 juni 2006 houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens, kortweg de ‘wapenwet’.¹ De jacht valt onder de bevoegdheden van de gewesten. In Vlaanderen wordt het *gebruik* van vuurwapens bij het jagen gereguleerd in het jachtdecreet van 24 juli 1991 en de bijhorende uitvoeringsbesluiten. Ook de in- en uitvoer van vuurwapens en vergunningsvoorwaarden voor schietstanden vallen onder de bevoegdheden van de gewesten.

In 2010 en 2011 voerde het Vlaams Vredesinstituut een onderzoek uit naar de handel, het bezit en het gebruik van vuurwapens in België. De jacht was een van de thema’s die aan bod kwamen.² In dit rapport gaan we specifiek in op het gebruik van vuurwapens voor de jacht in Vlaanderen. Ten eerste analyseren we het huidige juridisch kader. We zetten uiteen onder welke voorwaarden jagers vuurwapens kunnen kopen en bezitten, en aan welke regels ze zich moeten houden bij het gebruiken en vervoeren van hun wapens.¹ Ten tweede brengen we enkele feiten en cijfers in kaart. We gaan na hoe de jacht in Vlaanderen georganiseerd is, hoeveel jagers er zijn in Vlaanderen en hoeveel wapens ze bezitten. Om een vergelijkend perspectief mogelijk te maken, worden ook de Waalse cijfers gegeven. Verder werpen we een blik op het socio-economische profiel van de Vlaamse jagers. We beginnen dit rapport echter door na te gaan wat het draagvlak bij de bevolking is voor het gebruik van vuurwapens voor de jacht.

¹ De bijzondere wachters, die door grondeigenaars of jachtrechthouders worden aangesteld om jachtterreinen te bewaken en de vruchten en gewassen van hun pachters of huurders, en eigendommen van welke aard ook te beschermen, vallen buiten het bestek van dit rapport. Over de bijzondere wachters zie KB van 8 januari 2006 tot regeling van het statuut van de bijzondere veldwachters en de omzendbrief van 25 oktober 2011 over de toepassing van de wapenwetgeving, *B.S.*, 2 december 2011, p. 71493-71494.

2 Draagvlak voor het gebruik van vuurwapens bij de jacht

Wat is het draagvlak bij de bevolking voor het gebruik van vuurwapens voor de jacht? Om deze vraag te beantwoorden, doen we een beroep op de resultaten van een telefonische enquête bij meer dan 1000 Belgen over vuurwapens in onze samenleving en het bezit van wapens in hun eigen gezin. Deze bevraging bij een representatieve steekproef van de meerderjarige Belgische bevolking (in totaal werden 1057 meerderjarige Belgen bevroegd) werd in september 2010 uitgevoerd door TNS Dimarso, in opdracht van het Vlaams Vredesinstituut.³ Belangrijke vragen in deze enquête hadden betrekking op het draagvlak voor de basisprincipes van de Belgische wapenwet van 2006. Die wet maakt particulier wapenbezit mogelijk in specifieke gevallen, namelijk door het te koppelen aan een aantal 'wettige redenen', waaronder de jacht.

Eerst werd de respondenten gevraagd zich uit te spreken over het basisprincipe van de wettige reden. De respondenten werd niet gevraagd zich uit te spreken over technische aspecten van dit principe, maar wel over drie fundamentele opties: privébezit van vuurwapens volledig verbieden, privébezit van vuurwapens mogelijk maken voor alle meerderjarigen, of privébezit van wapens toelaten maar alleen om er bepaalde activiteiten mee uit te oefenen. Uit onze analyses blijkt dat het basisprincipe van de huidige wapenwetgeving breed wordt onderschreven door de Belgische bevolking: driekwart van de Belgen is van mening dat privévuurwapenbezit alleen mogelijk mag zijn voor het uitoefenen van bepaalde activiteiten (met andere woorden, indien het bezit gekoppeld is aan een 'wettige reden'). Slechts een kleine groep in de bevolking pleit voor een volledig verbod op het privébezit van vuurwapens (16%) of voor het uitgangspunt dat bezit van vuurwapens mogelijk moet zijn voor alle meerderjarige burgers (10%).

Tabel 1: Attitudes t.a.v. de principes van een wapenwetgeving

Met welke van de volgende stellingen bent u het meeste eens?	%
Privébezit van vuurwapens moet volledig verboden worden	15,8%
Privébezit van vuurwapens moet in principe mogelijk zijn voor alle meerderjarigen	9,5%
Privébezit van vuurwapens moet enkel mogelijk zijn voor het uitoefenen van bepaalde activiteiten	74,7%
	N = 1034

Dit brede draagvlak voor het principe van de wapenwet (die wapenbezit koppelt aan een wettige reden) bestaat in de drie gewesten. Zowel in Vlaanderen (74%) als in Wallonië (79%) als in Brussel (68%) meent de overgrote meerderheid van de bevolking dat privébezit van vuurwapens enkel mogelijk moet zijn om bepaalde activiteiten uit te oefenen. Verder blijkt dat mannen zich relatief iets vaker positief uitspreken over de mogelijkheid tot privébezit van vuurwapens voor alle meerderjarigen dan vrouwen, en dat laaggeschoolden en personen ouder dan 55 jaar zich vaker uitspreken voor een volledig verbod op privévuurwapenbezit. Dat neemt echter niet weg dat we in

alle lagen van de bevolking een breed draagvlak vinden voor het principe waarop de Belgische wapenwetgeving is gebaseerd.

De grote groep respondenten die zich uitspraken voor de optie dat privévuurwapenbezit beperkt moet zijn tot het uitoefenen van bepaalde activiteiten, werd vervolgens gevraagd voor welke activiteiten dit dan mogelijk moet zijn. Er werden hen vier mogelijke activiteiten voorgelegd die ook opgenomen zijn als wettige reden in de Belgische wapenwetgeving, namelijk de jacht, het sportschieten, het uitoefenen van risicoberoepen en het verzamelen van vuurwapens. Uit de analyses van hun antwoorden blijkt dat de jacht door de overgrote meerderheid (88%) beschouwd wordt als een aanvaardbare reden voor privévuurwapenbezit. Dat geldt ook voor het sportschieten. Een meerderheid van deze mensen ziet in het uitoefenen van een risicoberoep eveneens een aanvaardbare reden. In het verzamelen van vuurwapens echter niet: slechts 42% van de respondenten beschouwt dit als een aanvaardbare reden. Deze invulling van aanvaardbare activiteiten voor legaal particulier vuurwapenbezit verschilt niet significant naar gewest. Dit betekent dat men het in Vlaanderen, Wallonië en Brussel in grote mate eens is over de activiteiten waarvoor het privébezit van vuurwapens mogelijk moet zijn.

Tabel 2: Attitudes t.a.v. de mogelijke activiteiten voor privévuurwapenbezit

Voor het uitoefenen van welke van de volgende activiteiten moet het mogelijk zijn om vuurwapens te bezitten?	%
Jacht	87,8%
Sportschieten	84,1%
Risicoberoepen (zoals juweliers)	58,5%
Verzamelen van vuurwapens	42,2%
	N=772

We kunnen besluiten dat in Vlaanderen, net als in de overige gewesten, een groot maatschappelijk draagvlak bestaat voor enerzijds het basisprincipe van de 'wettige reden' van de wapenwet van 2006, en anderzijds voor het gebruik van vuurwapens voor de jacht.

¹ Deze vraag werd enkel gesteld aan de grote groep respondenten die aangaven dat privébezit van vuurwapens enkel moet mogelijk zijn voor het uitoefenen van bepaalde activiteiten (zie tabel 1)

3 Het juridisch kader

De oude wapenwet van 1933 maakte een onderscheid tussen vijf categorieën wapens: verboden wapens, oorlogswapens, verweerwapens, wapens voor wapenrekken, en 'jacht- en sportwapens'.⁴ Oorlogs- en verweerwapens vielen onder de vergunningsplicht. Jacht- en sportwapens waren, net zoals de 'wapens voor wapenrekken' (wapens met een historische, folkloristische of decoratieve waarde), vrij verkrijgbaar. Deze categorie van wapens was, op vertoon van de identiteitskaart, vrij aan te kopen door meerderjarigen. De wapens moesten wel geregistreerd worden in het Centraal Wapenregister.⁵ Jagers konden hun jachtwapens aankopen volgens deze procedure. Ze moesten dus geen vergunningen aanvragen. De wapenwet van 8 juni 2006 verminderde het aantal wapencategorieën van vijf tot drie⁶: de verboden wapens, de vrij verkrijgbare wapens en de vergunningsplichtige wapens. De nieuwe categorisering betekende een drastische ommekeer in het regime vergeleken met dat van 1933. Waar voorheen alle wapens die niet uitdrukkelijk ressorteerden onder een andere categorie door de wet als vrij verkrijgbare wapens 'jacht- en sportwapens' werden beschouwd, zijn met de wapenwet van 2006 alle wapens die niet expliciet bij de verboden wapens of bij de vrij verkrijgbare wapens worden ingedeeld, vergunningsplichtig geworden.⁷ Ook de vuurwapens die jagers gebruiken voor de jacht werden vergunningsplichtig.

De wapenwet van 2006 voorziet echter in een bijzonder regime voor de houders van een jachtverlof. Die worden vrijgesteld van de reguliere vergunningsprocedure op voorwaarde dat hun strafrechtelijke antecedenten, hun kennis van de wapenwetgeving en hun geschiktheid om veilig een vuurwapen te hanteren zijn nagegaan. Dit gebeurt inderdaad bij het afgeven van een jachtverlof. Deze regeling komt er op neer dat houders van een jachtverlof bepaalde vuurwapens kunnen verwerven zonder voor elk wapen een afzonderlijke vergunning te moeten aanvragen. De wapenwet bepaalt voorts dat dit uitzonderingsregime geldt voor "die lange wapens die zijn toegestaan voor de jacht daar waar het jachtverlof geldig is".⁸ De federale wetgever laat het verder dus aan de gewesten om te bepalen over welke wapens het specifiek gaat, want het zijn de gewesten die het gebruik van vuurwapens voor de jacht op hun grondgebied reguleren. Deze regeling is conform met de Europese vuurwapenrichtlijn.⁹

In de praktijk is er met de invoering van de wapenwet van 2006 weinig veranderd voor de jagers. Ze kunnen de vuurwapens die ze nodig hebben voor de jacht nog steeds aankopen zonder er vergunningen voor te moeten aanvragen. Hun jachtverlof laat hen toe de vuurwapens te kopen die ze nodig hebben voor de jacht. Zoals voorheen moeten jagers hun wapens laten registreren in het Centraal Wapenregister. Dit gebeurt door middel van een 'model 9', een formulier dat de overdracht van een vuurwapen vaststelt. Dit model 9 en een afschrift ervan moeten door de overdrager (bijvoorbeeld een wapenhandelaar of een andere jager) binnen de acht dagen na de overdracht worden gezonden aan de gouverneur van de verblijfplaats van de verkrijger. Na ontvangst doen de provinciale wapendiensten de nodige registraties in het Centraal Wapenregister en sturen ze het afschrift van het model 9 (voorzien van een registratienummer) naar de verwerver. De omzendbrief van 25 oktober 2011 over de toepassing van de wapenwetgeving beveelt de provinciale wapendiensten aan een extra kopie van het model 9 naar de lokale politie van de verblijfplaats van de verwerver te sturen, zodat die op de hoogte is van het wapenbezit en kan overgaan tot de controle ervan.¹⁰

3.1 Het jachtverlof

Het jachtverlof wordt in het Vlaamse Gewest geregeld in het Jachtdecreet van 24 juli 1991 en het Koninklijk Besluit van 28 februari 1977 betreffende de afgifte van jachtverloven en jachtvergunningen, dat nadien werd aangepast door een reeks besluiten van de Vlaamse Regering.¹¹ Het jachtdecreet bepaalt dat de jacht niet mag worden beoefend indien men niet beschikt over een geldig jachtverlof.¹ Dat verlof is persoonlijk en één jaar geldig, te rekenen vanaf 1 juli. Het jachtverlof wordt afgegeven door de arrondissementscommissaris van het arrondissement waarin de woonplaats van de aanvrager gelegen is. Het wordt slechts uitgereikt indien de aanvrager aan een aantal voorwaarden voldoet. Zo moet een uittreksel uit het strafregister, een getuigschrift waaruit blijkt dat met goed gevolg het theoretische en het praktische gedeelte van het jachtexamen werd afgelegd¹¹, en een verzekeringsgetuigschrift voorgelegd worden. Het verlof wordt niet uitgereikt aan personen die veroordeeld zijn geweest wegens een jachtmisdrijf of een aantal andere misdrijven. Op grond van artikel 7 van hetzelfde KB kan de arrondissementscommissaris bovendien een jachtverlof weigeren:

- aan degenen die als gevolg van een veroordeling ontzet zijn van o.m. het recht om openbare ambten te vervullen, verkozen te worden, eretekens of adellijke titels te voeren, gezworene te zijn of in rechte te getuigen, of het ambt van voogd of curator uit te oefenen (Strafwetboek, artikel 31, 1 tot 5)
- aan degenen die veroordeeld zijn geweest wegens landloperij, bedelarij, diefstal, oplichting of misbruik van vertrouwen
- aan degenen wier slecht gedrag, geestestoestand of vorig gedrag laat veronderstellen dat zij een slecht gebruik van hun wapens maken

Indien blijkt dat het vuurwapen dat een jager voorhanden heeft op basis van zijn jachtverlof de openbare orde kan verstoren, kan de gouverneur het recht om het wapen voorhanden te hebben beperken, schorsen of intrekken. Dit kan alleen nadat de gouverneur het advies heeft ingewonnen van de procureur des Konings (die op zijn beurt de lokale politie inschakelt om een onderzoek te voeren).¹² Het gevolg van een schorsings- of intrekkingbeslissing is dat het wapen in bewaring gegeven of overgedragen moet worden aan een erkend persoon of aan een persoon die gemachtigd is het wapen voorhanden te hebben (bijvoorbeeld een erkend wapenhandelaar). De schorsings- of intrekkingbeslissing kan de arrondissementscommissaris er toe aanzetten om ook over te gaan tot de schorsing of de intrekking van het jachtverlof of de weigering van een nieuw jachtverlof, maar dat is niet noodzakelijk. Op basis van de motieven die aan de schorsing of intrekking van het recht tot het voorhanden hebben van het wapen ten grondslag liggen, beslist de arrondissementscommissaris onafhankelijk of deze motieven ook de intrekking, schorsing of weigering van het jachtverlof rechtvaardigen.¹³

¹ Een jachtverlof uit een andere EU-lidstaat wordt als gelijkwaardig beschouwd indien het bewijs geleverd wordt dat het document werd afgegeven na grondige controle van de gerechtelijke antecedenten en de theoretische en praktische kennis. Jachtverloven uit andere landen kunnen door de minister van Justitie erkend worden indien de gerechtelijke antecedenten en de theoretische en praktische kennis grondig werden onderzocht in het land dat het jachtverlof heeft uitgereikt. (zie artikel 2, 17° wapenwet en de omzendbrief van 25 oktober 2011 over de toepassing van de wapenwetgeving, B.S., 2 december 2011, p. 71378). Jachtverloven uitgegeven door landen waar het jachtverlof louter een fiscale kwestie is (het betalen van jachtrechten) zijn dus niet gelijkwaardig.

¹¹ Voor de slaagcijfers op de jachtexamens zie Crevits, H., antwoord op schriftelijke vraag nr. 501 van 13 maart 2009 van E. Van Weert, Vlaams Parlement, 2008-2009, bijlage II.

3.2 Het gebruik van vuurwapens voor de jacht

Zoals hierboven vermeld, bepaalt de wapenwet van 2006 dat jagers met hun jachtverlof bepaalde types vuurwapens, alsook de bijhorende munitie, kunnen verwerven en bezitten zonder er voorafgaandelijk afzonderlijke vergunningen voor te moeten aanvragen bij de gouverneur. De wapenwet stipuleert voorts dat het bijzondere regime geldt voor “die lange wapens die zijn toegestaan voor de jacht daar waar het jachtverlof geldig is”, met andere woorden de lange wapens die door de gewestelijke overheden worden toegelaten voor de jacht op hun grondgebied. Omdat er verschillen bestaan tussen de jacht in Vlaanderen en in Wallonië, bijvoorbeeld wat het gejaagde wild betreft, bestaan er ook kleine verschillen tussen de wapens en de munitie die jagers met hun jachtverlof kunnen aankopen.¹⁴ Dit betekent bijvoorbeeld dat een Vlaamse jager die een Waals jachtverlof bezit, met zijn verlof de jachtwapens kan aankopen die zijn toegelaten voor de jacht in het Waals Gewest.^I

Voor het Vlaamse Gewest wordt het gebruik van vuurwapens bij de jacht geregeld door het besluit van de Vlaamse Regering van 28 oktober 1987.¹⁵ Dat bepaalt in detail welke lange wapens zijn toegelaten voor de jacht (en bijgevolg verworven kunnen worden op basis van het jachtverlof). Specifiek gaat het over geweren met een gladde loop van ten minste het kaliber 24 en ten hoogste 12, geweren met getrokken loop met een nominaal kaliber van minstens 22 Engelse duim of 5.6 mm, en meerloops-geweren met een gladde en een getrokken loop waarvan elke loop beantwoordt aan de genoemde grenzen voor een gladde respectievelijk een getrokken loop.¹⁶ Het besluit bepaalt ook welke vuurwapens verboden zijn voor de jacht in het Vlaamse Gewest. Het gaat onder meer over semi-automatische of automatische geweren, geweren voorzien van geluiddempers of van instrumenten om 's nachts te jagen, en revolvers en pistolen.¹⁷

De omzendbrief van 25 oktober 2011 over de toepassing van de wapenwetgeving vermeldt de riotgun (een kort repeteerwapen met een gladde loop korter dan 60 cm en een werking met pompactie) als een “bijzonder geval”. De riotgun moet worden ingedeeld bij de geweren met gladde loop van ten minste kaliber 24 en ten hoogste kaliber 12. Dit betekent dat de riotgun in principe is toegelaten voor de jacht in Vlaanderen. Zonder te verwijzen naar een wettelijke of reglementaire bepaling stelt de omzendbrief dat het gebruik van de riotgun voor de jacht in strijd lijkt met de ethische principes van het jagen. Dat wordt beargumenteerd door te verwijzen naar de letaliteit van het schot uit een riotgun, dat zich op circa 10 meter bevindt. Op een verdere afstand zal het dier niet gedood maar alleen verwond worden. Bij de gewone gladloopgeweren die voor de jacht gebruikt worden, probeert men (afhankelijk van het geviseerde wild en de gebruikte hagelpatronen) een dodelijk schot af te vuren op 25 à 30 meter.¹⁸

Ook het gebruik van munitie voor de jacht is gereguleerd. Het besluit van de Vlaamse Regering van 28 oktober 1987 bepaalt in detail welke soorten munitie voor welke soorten jacht gebruikt mogen worden.^{II} Het gebruik van loodhagel en zinkhagel is hoe dan ook verboden.¹⁹ Dit verbod vindt zijn

^I Deze regeling kan ook internationaal spelen. De houder van een Frans jachtverlof kan bijvoorbeeld de lange wapens aankopen die zijn toegelaten voor de jacht in Frankrijk. Ten gevolge van de bepaling in de Belgische wapenwet dat het uitzonderingsregime alleen geldt voor “de lange wapens die zijn toegestaan voor de jacht daar waar het jachtverlof geldig is”, kan het echter nooit gaan om korte wapens. In Duitsland kunnen jagers op basis van hun jachtverlof bijvoorbeeld ook revolvers verwerven voor de afschot van getroffen wild, maar ze kunnen dat niet in België.

^{II} Artikel 3, §1 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 28 oktober 1987 betreffende het gebruik van vuurwapens en munitie bij de jacht in het Vlaamse Gewest bepaalt welke soorten munitie gebruikt mogen worden bij welke soorten jacht:

a) bij de jacht op grofwild: 1° voor reewild: kogelpatronen voor getrokken loop waarvan de normale trefenergie minstens 980 J op 100 m afstand van de loopmond bedraagt; 2° voor overig grof wild (hert, everzwijn, mouflon, damhart): kogelpatronen voor getrokken loop met een nominaal kaliber, uitgedrukt of omgerekend in millimeter niet kleiner dan 6,5 mm, en waarvan de normale trefenergie bovendien minstens 2.200 J op 100 m afstand van de loopmond bedraagt; 3° voor alle grof wild: voor

basis in internationale verdragen over de bescherming van trekkende watervogels en waterrijke gebieden. Omwille van de schadelijke effecten van het gebruik van loodhagel voor de bodemkwaliteit breidde Vlaanderen het verbod uit tot de hele jacht.²⁰

Het jachtdecreet van 24 juli 1991 stelt dat jagen alleen is toegestaan aan de personen die over een jachtverlof beschikken.²¹ Artikel 13 bepaalt dat wie met een geweer jaagt, het jachtverlof ook effectief bij zich moet dragen.²² Jagers die over een geldig jachtverlof beschikken, mogen hun wapens dragen zonder over een afzonderlijke wapendrachtvergunning te beschikken. Dit geldt alleen tijdens de jacht zelf en op het jachtterrein. Buiten de jachtterreinen moeten de jagers zich houden aan de regelgeving met betrekking tot het vervoer van vuurwapens. Bij het vervoeren van wapens, bijvoorbeeld van en naar het jachtterrein of tussen twee uit elkaar gelegen jachtgebieden, moeten de wapens ongeladen zijn en verpakt in een afgesloten koffer, of voorzien zijn van een trekkerslot of een equivalente beveiliging (zie paragraaf 3.4).²³

Jagers mogen niet het hele jaar door jagen. Voor elke soort of geslacht van wild en voor elke jachtwijze legt de Vlaamse Regering de jaarlijkse data van de opening en van de sluiting van de jacht vast. Het is verboden 's nachts te jagen.²⁴ Het jachtdecreet bepaalt ook waar gejaagd mag worden. Zo is het verboden te jagen op grond zonder uitdrukkelijke toestemming van de eigenaar. Van het jachtterrein moet een plan opgemaakt en ingediend worden bij de arrondissementscommissaris. De jacht met het geweer is alleen toegelaten op jachtterreinen van minimum veertig hectaren. Daarbij is het verboden op minder dan honderdvijftig meter van woningen of gebouwen vuurwapens af te vuren in de richting van de bebouwing. Het jagen op publieke domeinen is alleen toegelaten na een openbare aanbesteding van het jachtrecht.²⁵

3.3 De jacht op zondag

Voor de jacht op zondag werd in juli 2008 een specifieke regeling ingevoerd. Jagers die op zondagen met vuurwapens wilden jagen, moesten dat ten laatste 24 uur op voorhand melden via een elektronisch meldpunt van het Agentschap Natuur en Bos (ANB). Via een tweede meldpunt konden andere zondagse recreanten zoals wandelaars en fietsers klachten formuleren over mogelijke conflicten met jagers. De meldpunten werden ingericht om de veiligheid en de verenigbaarheid van de jacht met andere recreatieve activiteiten in buitengebieden te waarborgen.²⁶ De jaren voordien waren er een aantal klachten geformuleerd en incidenten gemeld over conflicten tussen jagers en andere recreanten over het gebruik van buitengebieden voor recreatie op zondag. Met de meldpunten hoopte de Vlaamse overheid een evaluatie te kunnen maken van het aantal jachtactiviteiten op zondagen en van het aantal conflicten met andere recreatieve activiteiten.²⁷

Een eerste evaluatie gebeurde in het najaar van 2009. Daaruit bleek dat zowel het meldpunt voor de jagers als het meldpunt voor klachten weinig opleverde. De meldplicht voor de zondagsjacht bleek weinig praktisch nut te hebben omdat veel jagers alle zondagen binnen het jachtseizoen aanduiden of hun zondagsjachtactiviteiten vaak pas de dag voordien melden, wat het voor het

de drijfjacht op grof wild zijn kogelpatronen voor gladde loop van het kaliber 20, 16 en 12 eveneens toegestaan;
b) bij de jacht op klein wild: hagelpatronen waarvan de korrelgrootte van de hagel een doorsnede van 4 mm niet overschrijdt;
c) bij de jacht op overig wild: hagelpatronen waarvan de korrelgrootte van de hagel een doorsnede van 4 mm niet overschrijdt of kogelpatronen.

Wat de vermelde kogelpatronen betreft worden randvuurkogelpatronen, fosfor- of lichtspoorkogels, patronen met een volmantel en kogels die niet vervormen bij het treffen uitgesloten.

ANB onmogelijk maakte om op het terrein efficiënte controles uit te voeren. Ook de meerwaarde van een klachtenmeldpunt over de zondagjacht bleek beperkt. De meeste geregistreerde klachten over de jacht waren al bekend, of hadden betrekking op handelingen die door de regelgeving toegelaten maar door bewoners of recreanten niet altijd aanvaard worden (zoals de regel dat een jager mag schieten in de richting van huizen wanneer hij zich op minstens 150 meter afstand bevindt).²⁸ Het ANB concludeerde dat veel van de geformuleerde klachten een uiting waren van onbegrip tussen jagers en andere recreanten. Zo werden opmerkingen geregistreerd over het gedrag van jagers of gaven sommige klagers via het meldpunt te kennen dat volgens hen jacht en wandelen, fietsen of paardrijden principieel niet samengaan. Uiteindelijk kwamen er tussen juni 2008 en 2009 97 klachten binnen van 69 klagers, zodat volgens het ANB het aantal klachten over zondagjacht al bij al relatief beperkt was in verhouding tot het aantal door jagers gemelde zondagjachtactiviteiten (1537 meldingen in dezelfde periode).²⁹

Op 8 juli 2010 nam het Vlaams Parlement een resolutie aan waarin de regering gevraagd werd het meldpunt voor de zondagsjacht te vervangen door een efficiënter systeem en het klachtenmeldpunt voor de jacht af te schaffen en klachten te registreren via het algemene klachtenmeldpunt van het ANB.³⁰ Begin 2012 werd de meldingsplicht voor de zondagsjacht effectief afgeschaft.³¹

3.4 Het vervoer van vuurwapens

De verstrenging van de wapenregelgeving in 2006 leidde tot een hevig debat. Organisaties die de belangen van vuurwapenbezitters verdedigen, contesteerden verschillende bepalingen in de nieuwe wapenwet.³² Ook de jagersverenigingen engageerden zich in het debat. Zij betwistten in het bijzonder het nieuwe regime voor het vervoeren van vuurwapens.

Het vervoer van vuurwapens is aan strikte regels onderworpen. Vuurwapens vervoeren is alleen toegestaan aan houders een wapenvergunning, een jachtverlof, een sportschutterslicentie, een erkenning als handelaar of verzamelaar, en aan professionele internationale vervoerders. Houders van een vergunning voor wapenbezit, een jachtverlof of een sportschutterslicentie mogen hun wapens alleen vervoeren tussen hun woon- of verblijfplaatsen en tussen hun woon- of verblijfplaatsen en de schietstand, het jachtterrein of een erkende persoon.¹ Artikel 21, 2° van de wapenwet bepaalt dat tijdens het vervoer de vuurwapens ongeladen en verpakt moeten zijn in een afgesloten koffer, of voorzien moeten zijn van een trekkersslot of een equivalente beveiliging. Eén van de uitvoeringsbesluiten bij de wapenwet bepaalt meer in detail de voorwaarden waaronder particuliere wapenbezitters een vergunningsplichtig wapen mogen vervoeren. Het KB schrijft volgende voorwaarden voor³³:

¹ Voor vervoer van hun vuurwapens naar het buitenland, bijvoorbeeld om deel te nemen aan een jacht of een schietsporttoernooi, kunnen ze een Europese vuurwapenpas gebruiken. De vuurwapenpas, die wordt afgeleverd door de provinciegouverneurs, is een document waarop wapenbezitters die wapens kunnen laten vermelden waarmee ze naar het buitenland willen reizen. Met de pas in hun bezit kunnen sportschutters en jagers dan buitenlandse reizen ondernemen zonder dat ze voor elke verplaatsing in- en uitvoervergunningen moeten aanvragen. Van belang is wel dat de vuurwapenpas alleen gebruikt kan worden voor tijdelijke verplaatsingen; wapenbezitters die naar een ander land verhuizen of hun wapen in het buitenland willen verkopen, moeten daarvoor steeds de verplichte uitvoervergunningen aanvragen. De pas is niet alleen geldig binnen de lidstaten van de EU, maar ook in Noorwegen, IJsland en Zwitserland (Koninklijk besluit van 8 augustus 1994 betreffende de Europese Vuurwapenpassen, *B.S.*, 30 augustus 1994 (gewijzigd bij KB van 10 oktober 2010, *B.S.*, 14 oktober 2010). Zie ook Omzendbrief van 25 oktober 2011 over de toepassing van de wapenwetgeving, *B.S.*, 2 december 2011, p. 71494-97).

- Het wapen is ongeladen en de vervoerde magazijnen zijn leeg
- Het wapen is onbruikbaar gemaakt door een veiligheidsslot of door het wegnemen van een voor zijn werking essentieel onderdeel
- Het wapen wordt buiten het zicht en buiten handbereik vervoerd, in een geschikte en slotvaste koffer of etui
- De munitie wordt veilig verpakt vervoerd in een geschikte en slotvaste koffer of etui
- Als het vervoer met de wagen gebeurt, worden de koffers of de etuis met het wapen en de munitie vervoerd in de slotvaste koffer van het voertuig¹
- Het voertuig blijft niet zonder toezicht achter

Naar de letter van dit KB moeten al deze voorschriften *cumulatief* worden toegepast. Over deze bepalingen is een discussie ontstaan, die leidde tot een aantal parlementaire vragen.³⁴ Vooral de jagersverenigingen hebben kritiek geuit op deze voorschriften, waarvan sommige volgens hen in de praktijk moeilijk toepasbaar zijn. Wat bijvoorbeeld indien een auto geen aparte koffer heeft die afzonderlijk kan worden afgesloten?³⁵ Bovendien vonden de jachtverenigingen het problematisch dat aan al de voorwaarden in het uitvoeringsbesluit cumulatief voldaan moet worden. Ten eerste vonden ze dat overdreven, ten tweede klaagden ze aan dat de voorwaarden in het KB cumulatief worden voorgeschreven, terwijl de wapenwet ze als alternatieven voorschrijft. Volgens de jachtverenigingen is dit een belangrijke kwestie, want een inbreuk op deze regels constitueert een overtreding van de wapenwetgeving. Na een veroordeling voor een dergelijke inbreuk kan de overtreder geen wapenvergunning of jachtverlof meer krijgen.

Onder experts van de wapenregelgeving bestaat een vrij grote overeenstemming dat het vooral belangrijk is dat de bepalingen van het KB “te goeder trouw” en “met gezond verstand” geïnterpreteerd en toegepast worden. Dat blijkt uit een kwalitatieve bevraging bij een groep experts en stakeholders die het Vredesinstituut in 2010 uitvoerde.³⁶ Het doel van de bepalingen is het voorkomen van diefstal uit de voertuigen van wapenbezitters, meer bepaald door de wapens zodanig te vervoeren dat ze niet onmiddellijk bruikbaar zijn en dat diefstal vermeden of zinloos gemaakt wordt (bijvoorbeeld doordat het wapen gedeeltelijk gedemonteerd is). Bij controles moeten de politiediensten nagaan of de wapenbezitters te goeder trouw aan deze doelstelling tegemoet gekomen zijn. Hoewel de wapenwet de voorschriften voor het vervoer van vuurwapens inderdaad als alternatieve voorwaarden oplegt, terwijl het KB ze cumulatief maakt, zijn de meeste experts en stakeholders die aan de bevraging deelnamen van oordeel dat een wijziging van het KB zich niet onmiddellijk opdringt.

Het is van belang te beklemtonen dat deze discussie en de hierboven vermelde voorwaarden en regels alleen betrekking hebben op het vervoer van vuurwapens, en niet op de dracht van wapens op het jachtterrein. Tijdens de discussies over de voorwaarden voor het vervoer van wapens bestond hierover enige verwarring. Sommige commentatoren gingen er van uit dat de regels voor het vervoer ook op het jachtterrein zelf, tijdens de jacht, toegepast moeten worden.³⁷ Dat is echter niet correct: er moet een duidelijk onderscheid gemaakt worden tussen het vervoer en de dracht van een wapen. Wat de jacht betreft, gelden de regels voor het vervoer alleen voor de verplaatsing van en naar het jachtterrein. Van zodra jagers effectief de jacht beoefenen, is er sprake van de dracht van het jachtwapen. Deze dracht wordt geregeld door artikel 15 van de wapenwet, dat stelt dat jagers tijdens de beoefening van de jacht hun wapens mogen dragen zonder een wapendrachtvergunning te hebben verkregen. Het beoefenen van de jacht vormt dan de wettige reden voor de dracht van een vuurwapen.

¹ Deze laatste bepaling is niet van toepassing op het jachtterrein.

4 De jacht in Vlaanderen: feiten & cijfers

De jacht in Vlaanderen verschilt van die in Wallonië. Dat heeft ten eerste te maken met de wildsoorten waarop gejaagd kan worden. In Vlaanderen wordt voornamelijk gejaagd op kleinere wildsoorten, terwijl de jacht in het Waals Gewest meer op grof wild gericht is. Dit verklaart gedeeltelijk waarom de jachtregelgevingen in de twee gewesten op sommige punten van elkaar afwijken. Ten tweede wordt door sommige actoren gesteld dat de Vlaamse en de Waalse publieke opinies de jacht op een andere manier te benaderen. De jachtverenigingen hebben bijvoorbeeld de indruk dat de jacht in Wallonië meer ingeburgerd is en dat er in het zuiden van België een grotere acceptatie van de jacht lijkt te bestaan. In Vlaanderen daarentegen wordt volgens hen de jacht meer geïdealiseerd.³⁸

4.1 Jagersverenigingen

De belangen van de jagers worden in Vlaanderen vertegenwoordigd door de Hubertus Vereniging Vlaanderen (HVV).³⁹ De HVV ontstond als gevolg van de herstructurering van de Koninklijke Sint-Hubertus Club van België. De in 1909 opgerichte vereniging werd in 2002 hervormd om de organisatie aan te passen aan de Belgische staatsstructuur en de regionalisering van de jachtmaterie. Naast de HVV ontstond ook de 'Aile wallonne'.⁴⁰ De HVV vertegenwoordigt ongeveer 70% van alle Vlaamse jagers.⁴¹ De vereniging werkt nauw samen met het Instituut voor de Jachtopleiding dat lessenreeksen organiseert ter voorbereiding van het officiële jaarlijkse theoretische en praktische jachtexamen.⁴² De HVV functioneert ook als kenniscentrum, waarbij de grote meerderheid van de wildbeheereenheden is aangesloten. Deze wildbeheereenheden, die een belangrijke rol spelen in de georganiseerde jacht in Vlaanderen, zijn vrijwillige samenwerkingsverbanden tussen individuele jachtrechthouders, die zich organiseren binnen een ruimtelijk begrensd gebied, dat meerdere jachtterreinen omvat. Binnen deze wildbeheereenheden wordt, in samenwerking met andere belanghebbende partijen zoals de landbouw en de natuurbescherming, aan planmatig wildbeheer gedaan dat erop gericht is een evenwichtig wildbestand in stand te houden of te ontwikkelen.⁴³

4.2 Aantallen jagers en jachtwapens

De cijfers over de afgeleverde jachtverloven en –vergunningen geven een zicht op het aantal jagers dat in Vlaanderen actief is. Er bestaan twee soorten jachtverloven. Een jachtverlof van 150€ is alle dagen geldig tijdens het jachtseizoen, terwijl een verlof van 105€ alleen op zondagen tijdens het jachtseizoen geldig is. Een jachtvergunning (40€) kan aangevraagd worden door houders van een jachtverlof die als gastheer een vergunning willen krijgen voor hun genodigden die niet in het gewest wonen waar het jachtverlof van de gastheer geldig is. De jachtvergunning is slechts geldig voor de vijf vooraf bepaalde data van het jachtseizoen vermeld op de jachtvergunning.⁴⁴

Het aantal in het Vlaams Gewest uitgereikte jachtverloven schommelt al jaren rond de 12.000. Van 1999-2000 tot 2004-2005 daalde het aantal Vlaamse jachtverloven; sindsdien zette zich opnieuw een beperkte stijging door.

Tabel 3: Uitgereikte jachtverloven en –vergunningen in het Vlaams Gewest 1999-2011

Seizoen	Jachtverlof 150€	Jachtverlof 105€	Jachtverlof Totaal	Jachtvergunning
1999 - 2000	12.408	165	12.573	1.096
2000 - 2001	12.169	190	12.359	1.035
2001 - 2002	11.998	201	12.199	1.016
2002 - 2003	11.812	181	11.993	894
2003 - 2004	11.731	75	11.806	832
2004 - 2005	11.590	79	11.669	841
2005 - 2006	11.656	85	11.741	957
2006 - 2007	11.888	131	12.019	976
2007 - 2008	12.088	101	12.189	900
2008 - 2009	12.048	95	12.143	930
2009-2010	11.866	86	11.952	794
2010-2011	12.068	91	12.159	731

Bron: Vlaams Gewest, Agentschap voor Natuur en Bos⁴⁵

In 2010 waren er in Vlaanderen een 600-tal aspiranten bezig met het volgen van de jachtopleiding. Het slaagpercentage van deze opleiding schommelt rond de 50%.⁴⁶

Het Waals Gewest telt traditioneel meer jagers dan het Vlaamse. Jaarlijks klimt het aantal uitgereikte jachtverloven er gemakkelijk boven de 15.000. Sinds het jachtseizoen 2001-2002 is er een stelselmatige stijging waar te nemen van het aantal jagers in Wallonië. Opvallend is dat ook het aantal jachtvergunningen beduidend hoger ligt in Wallonië dan in Vlaanderen, wat er op zou kunnen wijzen dat een vrij grote groep Vlaamse jagers sporadisch in Wallonië gaat jagen.

Tabel 4: Uitgereikte jachtverloven en –vergunningen in het Waals Gewest, 2001-2011

Seizoen	Jachtverlof	Jachtvergunning
2001 - 2002	15.664	2.811
2002 - 2003	15.831	2.722
2003 - 2004	15.752	2.956
2004 - 2005	15.789	2.911
2005 - 2006	15.853	3.052
2006 - 2007	16.326	3.313
2007 - 2008	16.983	3.373
2008 - 2009	17.249	2.307
2009 - 2010	17.543	2.285
2010 - 2011	17.821	2.301

Bron: Waals Gewest, Directie Jacht en Visvangst

Naast de aantallen jagers is het ook interessant om na te gaan hoeveel vuurwapens de Belgische jagers in bezit hebben. Statistieken van het Centraal Wapenregister (CWR) maken het mogelijk hier een gedeeltelijk zicht op te krijgen. Voor de invoering van de nieuwe wapenwet waren de meeste wapens die voor de jacht gebruikt werden, ingedeeld in de categorie van de 'jacht- en sportwapens'. Die waren vrij verkrijgbaar. Een formulier 'model 9', dat de overdracht van het wapen tussen een handelaar en een jager of tussen twee jagers vaststelde, was voldoende om het wapen te verwerven. De grote meerderheid van de wapens die in oktober 2006 in het bezit van jagers waren, stonden in het CWR dan ook geregistreerd in de categorie 'jacht- en sportwapens' (model 9). Uit tabel 5 blijkt dat in oktober 2006 het totale aantal wapens in deze categorie (waaronder dus ook 'sportwapens' werden gerekend) 187.471 wapens bedroeg. De wapenwet van 2006 voorzag dat jagers deze wapens voorhanden konden houden op basis van hun jachtverlof. Uit de tabel blijkt dat in oktober 2006 al 5.874 wapens geregistreerd waren op jachtverloven.

Tabel 5: Aantallen jachtwapens in België, 2006 en 2010

2006	Jacht- of sportwapen ('model 9')				187.471
	Statuut jager (jachtverlof)				5.874
2010		Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussel	Totaal
	Jacht- of sportwapen ('model 9')	45.672	46.864	2.738 ¹	95.274
	Statuut jager (jachtverlof)	58.749	50.837	6.171	115.757

Bron: Federale Politie, Centraal Wapenregister (statistieken voor oktober 2006 en maart 2010)

In maart 2010 hadden de Belgische jagers 115.757 vuurwapens op hun jachtverloven geregistreerd staan. Als we het cijfer Vlaamse en Waalse jagers voor 2010 nemen, leert een erg ruwe rekensom (omdat de Brusselse jagers hier niet worden meegerekend) dat indien de 29.626 Vlaamse en Waalse jagers in 2010 115.757 wapens in bezit hadden op basis van hun jachtverlof, dit neerkwam op gemiddeld 3,9 wapens per jager. Dit is echter een onderschatting. In de oude categorie 'jacht en -sportwapens' stonden in maart 2010 nog 95.274 wapens geregistreerd. Het kon gaan om verschillende soorten wapens: wapens waarvan de regularisatie administratief nog niet afgehandeld was, wapens die niet tijdig geregulariseerd waren, of wapens die ooit foutief geregistreerd waren in het systeem. Hoeveel van deze 95.000 wapens van jagers waren, is niet vast te stellen. In deze categorie zaten op dat ogenblik namelijk verschillende types vuurwapens van verschillende categorieën bezitters (bijvoorbeeld sportschutters).

¹ In dit getal voor Brussel zijn ook de wapens bij gerekend die in het CWR in de categorie 'zonder postcode' zijn opgenomen. Het gaat over 203 wapens.

4.3 Het profiel van de jagers

Van de jacht wordt wel eens gezegd dat het een elitaire aangelegenheid is. Enkele jaren geleden ging het Instituut voor de Jachtopleiding voor de jaren 2004-2006 de professionele profielen na van de aspirant-jagers, met andere woorden de personen die zich hadden ingeschreven voor de opleiding tot jager. Daaruit bleek dat naast zelfstandigen, beoefenaars van vrije beroepen en kaderpersoneel ook arbeiders, bedienden en studenten een aanzienlijk aandeel van de aspirant-jagers uitmaakten.⁴⁷ Deze bevindingen bevestigden de resultaten van een studie uit 1992, die werd uitgevoerd door onderzoekers van de Universiteit Gent in opdracht van de Sint-Hubertus Club. Op basis van een bevraging bij 500 jagers kwam deze studie tot de conclusie dat de Belgische jagers behoorden tot verschillende socio-economische en professionele groepen. De voornaamste groepen waren handelaars en zelfstandigen (12,9%), bedienden (12,6%), gepensioneerden (12%), landbouwers (12%), beoefenaars van vrije beroepen (11,5%), bedrijfsleiders en kaderleden (10,5%), en arbeiders (9%). Uit deze studie bleek ook dat de jacht overwegend een mannenzaak was. Vrouwen maakten in 1991 ongeveer 1% van de jagers uit.⁴⁸ Dit cijfer lijkt nu wel hoger te zijn geworden; in 2010 waren 7 à 8% van de leden van HVV vrouw, en was ongeveer één op de tien van de aspirant-jagers die de jachtopleiding volgde een vrouw.⁴⁹

5 Besluit

Het bezit en het gebruik van vuurwapens door jagers wordt in België gereguleerd door verschillende overheden. Terwijl de federale overheid bevoegd is voor de *verwerving* en het *bezit* van vuurwapens door jagers, zijn de gewesten bevoegd voor het *gebruik* van vuurwapens door jagers. De federale wapenwet van 8 juni 2006 stelt de algemene regel voorop dat voor de verwerving en het bezit van een vuurwapen steeds een afzonderlijke wapenvergunning vereist is, maar voorziet in een uitzonderingsregime voor jagers. Jagers kunnen bepaalde types vuurwapens verwerven en bezitten op basis van hun jachtverlof. Het gebruik van vuurwapens voor de jacht wordt gereguleerd door de gewesten. In Vlaanderen gebeurt dat door het jachtdecreet van 1991 en een aantal uitvoeringsbesluiten.

In dit hebben we het juridisch kader voor het gebruik van vuurwapens voor de jacht geanalyseerd. Achtereenvolgens gingen we in op de voorwaarden om een jachtverlof te krijgen en op de regels voor het gebruik van vuurwapens voor de jacht, het jagen op zondag en het vervoer van vuurwapens. We hebben ook een aantal feiten en cijfers opgesteld. In Vlaanderen worden jaarlijks rond de 12.000 jachtverloven uitgereikt. Uit cijfers van het Centraal Wapenregister blijkt dat jagers in het Vlaams Gewest in maart 2010 in het Vlaams Gewest 58.749 vuurwapens op hun jachtverlof geregistreerd hadden staan. Volgens een ruwe schatting houden Belgische jagers gemiddeld 3,9 vuurwapens in bezit.

Het particuliere bezit en gebruik van vuurwapens is maatschappelijk niet onomstreden. Op frequente basis halen incidenten met vuurwapens de media. Daardoor worden wapens niet alleen vaak geassocieerd met gewapend geweld en criminaliteit, maar duikt ook geregeld de vraag op of de wapenwetgeving wel strikt genoeg is. Tot voor kort bestonden er ook weinig representatieve gegevens over de attitudes van de bevolking ten aanzien van vuurwapenbezit. De telefonische enquête die het Vredesinstituut bij meer dan 1000 Belgen liet uitvoeren, vulde deze leemte. Uit deze bevraging bleek dat een overgrote meerderheid van de Belgen het bezit en gebruik van vuurwapens voor de jacht aanvaardbaar vindt. Ondanks de occasionele opflakking van het debat over het privébezit van vuurwapens, is het opvallend dat er nog steeds een aantal belangrijke lacunes bestaan in onze kennis over vuurwapens. Zo weten we bijvoorbeeld niet in welke mate legaal voorhanden gehouden vuurwapens (bijvoorbeeld door jagers) effectief een probleem stellen voor de openbare orde. Om te kunnen oordelen of de wapenwetgeving strikt genoeg is, moeten we ook weten hoe vaak legaal gehouden vuurwapens misbruikt worden. Daarvoor is meer en diepgaand onderzoek nodig. Dit onderzoek moet niet alleen op de vuurwapens zelf gericht zijn, maar ook op de munitie die wapenbezitters voor deze wapens kunnen aankopen.

Eindnoten

- ¹ Wet van 8 juni 2006 houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens, *B.S.*, 9 juni 2006 (hierna vermeld als de wapenwet).
- ² Duquet, N. & Van Alstein, M. (2011), *Vuurwapens. Handel, bezit en gebruik*, Leuven en Den Haag: Acco.
- ³ Bij het analyseren van de resultaten werd een lichte herweging gebruikt op basis van zes variabelen (geslacht, leeftijd, beroep gezinshoofd, provincie, habitat en gezinsgrootte) per Nielsen-regio.
- ⁴ Wet van 3 januari 1933 op de vervaardiging van, de handel in en het dragen van wapens en op de handel in munitie, *B.S.*, 22 juni 1933.
- ⁵ Over de registratie in het Centraal Wapenregister zie N. Duquet en M. Van Alstein (2012), *De registratie en traceerbaarheid van ingevoerde vuurwapens* (Brussel: Vlaams Vredesinstituut).
- ⁶ Artikel 3, §1, 2 en 3, wapenwet.
- ⁷ De Smet, P. (2006), De 12 geboden van de nieuwe wapenwet, in: *RABG*, 1 september 2006, p. 1066 e.v.
- ⁸ Artikel 12, wapenwet.
- ⁹ Artikel 2.1, richtlijn 91/477 zoals gewijzigd door richtlijn 2008/51.
- ¹⁰ Duquet, N. en Van Alstein, M. (2012), *De registratie en traceerbaarheid van ingevoerde vuurwapens* (Brussel: Vlaams Vredesinstituut), p.. 20.
- ¹¹ Jachtdecreet van 24 juli 1991, *B.S.*, 7 september 1991 en het KB van 28 februari 1977 betreffende de afgifte van jachtverloven en jachtvergunningen. In het Waalse Gewest wordt de regeling met betrekking tot het jachtverlof uitgewerkt in het Arrêté du Gouvernement wallon du 22 septembre 2005 réglementant l'emploi des armes à feu et de leurs munitions en vue de l'exercice de la chasse, ainsi que certains procédés ou techniques de chasse.
- ¹² Artikel 13, 1e lid, wapenwet.
- ¹³ Omzendbrief van 25 oktober 2011 over de toepassing van de wapenwetgeving, *B.S.*, 2 december 2011, p. 71487.
- ¹⁴ Zie Besluit van de Vlaamse Regering van 28 oktober 1987 betreffende het gebruik van vuurwapens en munitie bij de jacht in het Vlaamse Gewest, *B.S.* 14 november 1987 en Arrêté du Gouvernement wallon du 22 septembre 2005 réglementant l'emploi des armes à feu et de leurs munitions en vue de l'exercice de la chasse, ainsi que certains procédés ou techniques de chasse, *B.S.*, 5 oktober 2005.
- ¹⁵ Besluit van de Vlaamse Regering van 28 oktober 1987 betreffende het gebruik van vuurwapens en munitie bij de jacht in het Vlaamse Gewest, *B.S.*, 14 november 1987.
- ¹⁶ Artikel 2, besluit van 28 oktober 1987 van de Vlaamse Regering betreffende het gebruik van vuurwapens en munitie bij de jacht in het Vlaamse Gewest.
- ¹⁷ Artikel 1, Besluit van de Vlaamse Regering van 28 oktober 1987 betreffende het gebruik van vuurwapens en munitie bij de jacht in het Vlaamse Gewest, *B.S.* 14 november 1987.
- ¹⁸ Omzendbrief van 25 oktober 2011 over de toepassing van de wapenwetgeving, *B.S.*, 2 december 2011, p. 71483.
- ¹⁹ Artikel 3bis, Besluit van de Vlaamse Regering van 28 oktober 1987 betreffende het gebruik van vuurwapens en munitie bij de jacht in het Vlaamse Gewest (ingevoegd bij Besluit van de Vlaamse Regering van 19 september 2003 tot wijziging van de regelgeving betreffende de jacht in het Vlaamse Gewest, *B.S.*, 16 oktober 2003).
- ²⁰ Callens, K., Vraag om uitleg van 31 januari 2008 tot Hilde Crevits, Vlaams Minister van Leefmilieu en Natuur, commissie voor Leefmilieu en Natuur, Vlaams Parlement, 2007-2008. Zie ook Schueremans, H., schriftelijke vragen nr. 44 van 16 oktober 2009 en nr. 44 van 16 oktober 2009 aan J. Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, Vlaams Parlement, 2009-2010.
- ²¹ Voor cijfers over vaststellingen van stroperij (evenwel zonder vermelding of de geverbaliseerde stroper een vuurwapen hanteerde) zie Reekmans, P., schriftelijke vragen nr. 223 van 5 januari 2011, nr. 669 van 13 september 2011 en nr. 218 van 3 januari 2012 aan J. Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, Vlaams Parlement, 2010-2011 en 2011-2012.
- ²² Artikel 13, jachtdecreet (gewijzigd bij decreet van 23 december 2010 (*B.S.*, 18 februari 2011) en bij decreet van 30 april 2009 (*B.S.*, 25 juni 2009)). Voorheen bepaalde het decreet dat de jager van wie vastgesteld werd dat hij het verlof niet bij zich had, binnen de achtenveertig na de vaststelling het bewijs moest leveren dat hij op het ogenblik van de feiten houder was van een regelmatig jachtverlof. Zie ook Schueremans, H., schriftelijke vraag nr. 380 van 1 juni 2010 en nr. 80 van 22 oktober 2010 aan J. Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, Vlaams Parlement, 2009-2010 en 2010-2011, over de kwestie van het formaat van de jachtverloven, dat maakte dat veel jagers het verlof niet altijd bij zich droegen.
- ²³ Artikel 21, 2°, wapenwet. Zie ook KB van 24 april 1997 tot bepaling van de veiligheidsvoorwaarden bij het opslaan, het voorhanden hebben en het verzamelen van vuurwapens of munitie, zoals gewijzigd op 14 april 2009.
- ²⁴ Artikelen 5 en 6, Vlaams jachtdecreet van 24 juli 1991.
- ²⁵ Artikelen 7, 8 en 11, Vlaams jachtdecreet van 24 juli 1991. Voor de bestrijding van sommige diersoorten (zoals de kraai, de ekster en de Vlaamse gaai) die niet onder het jachtdecreet vallen is geen verpachting via openbare aanbesteding vereist (zie Crevits, H., antwoord op schriftelijke vraag nr. 182 van 5 december 2008 van H. Schueremans, Vlaams Parlement, 2008-2009).

- ²⁶ Artikel 4, besluit van de Vlaamse Regering van 30 mei 2008 houdende vaststelling van de voorwaarden waaronder de jacht kan worden uitgeoefend, *B.S.* 13 juni 2008.
- ²⁷ Callens, K., Huybrechts, P. en Dua, V., *Gedachtewisseling over de ontwerpen van besluit van de Vlaamse Regering over de jachtopeningstijden en de voorwaarden waaronder de jacht kan worden uitgeoefend. Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed*, zitting 2007-2008, stuk 1705 – nr. 1, Vlaams Parlement, 23 mei 2008.
- ²⁸ Schueremans, H., Schriftelijke vraag nr. 137 van 8 januari 2010 aan Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, Vlaams Parlement, 2009-2010.
- ²⁹ Schauvliege, J., antwoord op schriftelijke vraag nr. 38 van 16 oktober 2009 van H. Schueremans, Vlaams Parlement, 2009-2010.
- ³⁰ Zie Van der Borgh, V., Schueremans, H., Callens, K. en Gatz S., *Voorstel van resolutie betreffende de afschaffing van de meldingsplicht bij jacht op zondag*, zitting 2009-2010, stuk 376 – 1, Vlaams Parlement, 11 februari 2010. Zie ook Schueremans, H., Schriftelijke vragen nr. 102 van 28 oktober 2010 en nr. 36 van 7 oktober 2011 aan J. Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, Vlaams Parlement, 2010-2011 en 2011-2012.
- ³¹ Zie http://www.natuurenbos.be/nl-BE/Nieuws/2012/120113_jachtvereenvoudiging.aspx.
- ³² Voor het publieke debat over de wapenwet zie hoofdstuk 2 van N. Duquet en M. Van Alstein (2011), *Vuurwapens. Handel, bezit en gebruik*, Leuven: Acco, p. 19-37.
- ³³ KB van 24 april 1997 tot bepaling van de veiligheidsvoorwaarden bij het opslaan, het voorhanden hebben en het verzamelen van vuurwapens of munitie, zoals gewijzigd op 14 april 2009. Voor een gedetailleerd uitgewerkt overzicht zie de omzendbrief van 25 oktober 2011 over de toepassing van de wapenwetgeving, *B.S.* 2 december 2011, paragrafen 9.2.3 en 9.2.6.
- ³⁴ Zie de samengevoegde vragen van Carina Van Cauter (nr. 15176), Ben Weyts (nr. 15654), André (nr. 15799), François Bellot (nr. 15876) en Josy Arens (nr. 16022 en nr. 16032), *Beknopt verslag Commissie voor de Justitie, zitting 2009-2010, CRABV 52 COM 685*, Kamer van Volksvertegenwoordigers, 28 oktober 2009.
- ³⁵ HVV (2009), *Open brief aan de ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken. Wapenwet: oproep tot gezond verstand* (12 oktober 2009), www.jachtinfo.be, geconsulteerd op 16 oktober 2009.
- ³⁶ Met de bevraging wilden we in het bijzonder te weten komen welke problemen, lacunes en punten van discussie er nog bestaan met betrekking tot de Belgische en Vlaamse wapenregelgeving. Aan de respondenten werd gevraagd hun standpunten te formuleren over een aantal problemen en juridische kwesties in verband met de Belgische wapenwetgeving. Een van die kwesties was het vervoer van vuurwapens. De bevraging werd uitgevoerd bij een groep van experts en stakeholders, die werden geselecteerd op basis van de samenstelling van de Adviesraad voor Wapens. Er werd gekozen om drie groepen stakeholders uit te nodigen om aan de bevraging deel te nemen. Een eerste groep wordt gevormd door de overheidsdiensten die een opdracht hebben inzake het Belgische regime voor de controle op vuurwapens: de Federale Wapendienst, de proefbank in Luik, de provinciale wapendiensten, de Dienst Controle Strategische Goederen (Departement Internationaal Vlaanderen), het departement Sport van de Vlaamse Overheid en het Openbaar Ministerie. Een tweede groep betreft organisaties die de belangen van wapenbezitters en –handelaars vertegenwoordigen: Wapenunie, Unact, Vlaamse Schietsportkoepel, Hubertus Vereniging Vlaanderen, de Belgische Vereniging voor Wapenverzamelaars en musea met collecties vuurwapens. Een derde groep betreft organisaties die een daadwerkelijke ervaring hebben met het omgaan met en voorkomen van problemen met bezit en gebruik van lichte wapens: Vlaams Netwerk Lichte Wapens en GRIP.
- De respondenten werden bevraged over een aantal juridische kwesties en resterende aandachtspunten in verband met de Belgische wapenwetgeving. De bevraging werd opgezet in twee rondes. In een eerste ronde kregen de deelnemers via een online-surveysysteem een gestructureerde vragenlijst met open vragen voorgelegd waarin hun visies en opinies gevraagd werden over een aantal thema's en punten. Op basis hiervan kon achterhaald worden hoe de stakeholders het bestaande controleregime evalueren. In de tweede ronde werd aan de deelnemers een tweede vragenlijst bezorgd, waarin de belangrijkste discussiepunten hernomen werden en waarin de verschillende, eventueel uiteenlopende standpunten en argumenten die door de respondenten in de eerste ronde naar voren werden gebracht, anoniem voorgelegd werden aan de andere deelnemers. Aan de respondenten werd dan gevraagd om te reageren op de argumenten van de anderen.
- Van de uitgenodigde stakeholders hebben er 15 deelgenomen aan de eerste ronde van de bevraging. Aan de tweede ronde namen 5 respondenten deel.
- ³⁷ Zie bijvoorbeeld Monfils, P., Vraag om uitleg nr. 4-1097 van 22 oktober 2010 aan de minister van Justitie, Senaat, 2009-2010.
- ³⁸ Mondelinge communicatie met medewerkers van HVV, Brussel, 15 maart 2010.
- ³⁹ Zie www.jachtinfo.be.
- ⁴⁰ Zie www.chasse.be.
- ⁴¹ Mondelinge communicatie met medewerkers van HVV, Brussel, 15 maart 2010.
- ⁴² Zie www.jachtopleiding.be.
- ⁴³ Zie <http://www.natuurenbos.be/nl-BE/Thema/Wildbeheer/Wildbeheereenheden.aspx>.
- ⁴⁴ Zie artikels 15 en 16, jachtdecreet van 24 juli 1991. Voor de voorwaarden om een jachtvergunning te verkrijgen zie artikel 11 van het KB van 28 februari 1977 betreffende de afgifte van jachtverloven en jachtvergunningen.
- ⁴⁵ Voor cijfers over jachtverloven (2009-2010) en jachtvergunningen (2007-2010) uitgereikt aan buitenlanders zie Schauvliege, J., antwoord op schriftelijke vraag nr. 183 van 13 december 2010 van H. Schueremans, Vlaams Parlement, 2010-2011.
- ⁴⁶ Mondelinge communicatie met medewerkers van HVV, Brussel, 15 maart 2010.
- ⁴⁷ Deze informatie is gebaseerd op studie uitgevoerd in opdracht van het Instituut voor de Jachtopleiding: 'Beroepen kandidaten 2004-2006' (ruwe cijfers in Excel, op basis van vermelding van het beroep door de aspirant-jagers zelf) en op een mondelinge communicatie met medewerkers van HVV, Brussel, 15 maart 2010.

⁴⁸ 'Het economisch belang van de jacht in België. Samenvatting', studie door het seminarie voor survey en ruimtelijke planning van de Universiteit Gent i.o.v. de Koninklijke Sint-Hubertus Club van België, Gent, 1992.

⁴⁹ Mondelinge communicatie met medewerkers van HVV, HVV, Brussel, 15 maart 2010.

COLOFON

Auteur:

Nils Duquet
Maarten Van Alstein

Eindredactie:

Wies De Graeve

Lay-out kaft:

Gamma nv
Coverfoto: Arne Jennard

Drukwerk:

Drukkerij van het Vlaams Parlement

Verantwoordelijke uitgever:

Tomas Baum, directeur

Brussel, 22 november 2012

ISBN 9789078864547

Disclaimer

Hoewel door het Vlaams Vredesinstituut uiterste zorgvuldigheid werd betracht bij de redactie van dit document, kan het niet aansprakelijk worden geacht of gesteld voor mogelijke vergissingen of onvolledigheden. Tevens wordt geen enkele vorm van aansprakelijkheid aanvaard voor enig gebruik dat een lezer van dit document maakt.

Vlaams Vredesinstituut

Leuvenseweg 86

1000 Brussel

tel. +32 2 552 45 91

vredesinstituut@vlaamsparlement.be

www.vlaamsvredesinstituut.eu

Het Vlaams Vredesinstituut werd bij decreet opgericht door het Vlaams Parlement als onafhankelijk instituut voor vredesonderzoek. Het Vredesinstituut voert wetenschappelijk onderzoek uit, documenteert relevante informatiebronnen, en informeert en adviseert het Vlaams Parlement en het brede publiek over vredesvraagstukken.